

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Caterina de Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansanet.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanyes.
CAP DE REDACCIÓ: Miquel Alberola.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Ismael L. Belda, Xulio Ricardo Trigo, Jordi Sebastià.
REDACCIÓ DE BARCELONA: Eduard Company, Sílvia Monfort, Pere Martí, Eduard Voltas, Xavier Duran, Albert Punsola, Josep M. Pasqual.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Miquel Payaras.

CORRESPONSALS: M.C. Grau (Andorra), Cinta Bellmunt (Tarragona), Patricia Alberola (Alacant), Xevi Planas (Girona), Univers Bertrana (Perpinyà).

FOTÒGRAFS: Joan Celià, Rafa Gil, Jordi Morera.

IL·LUSTRADORS: Salva Llosà, Sento.

RÚBRIQUES: Àngels Barceló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fàbia Estapé, Joan F. Mira, Joan de Sagarra, Josep Sandoval.

COL·LABORADORS: Andreu Alfaro, Adolf Beltran, Francesc Bueno, Joan A. Benach, Francesc Caballero, Carles Capdevila, Antoni Castel, Jaume Comellas, Martí Domínguez, Llibert Ferri, Carles Gàmez, Manuel García, Daniel Giralt Miracle, José Luis Guarner, Juan M. Jativa, Enric A. Llobregat, Josep M. Lloró, Assumpció Maresma, Josep V. Marqués, Albert Mas Grieria, Ramon Miravittas, Josep Morell, Vera Orlova, Sergi Pàmies, Vicent Partal, Toni Picazo, Miquel Porta Perales, Antoni Reig, André Ricard, Màrius Serra, Josep Lluís Sirera, Lluç Soler, Andreu Sotorra, Ferran Torrent, Manuel Vázquez Montalbán, Vicenç Villatoro.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (Cap de publicitat), Joana Vallés (Barcelona).

SUBSCRIPCIONS: Begonya Pardo.

PRODUCCIÓ: Francesc Sellés, (Correcció lingüística), Lina Casanovas (Maquetació), Faust Ripoll (Edició).

MAQUETA: Enric Satué.

PORTADA: Juli Giner.

FOTOMECAÀNICA: Gràfiques Papallona, Anón, Selecom.

IMPRESSIÓ: Gràfiques Morvedre.

DIPÒSIT LEGAL: V.853-1984

Sol·licitat control d'OJD

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja sigui mecànic, fotoquímico, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense previ permís de l'editor.

Thatcher. Final feliç

La primera ministra, la Molt Honorable Margaret Thatcher, ha informat la Reina que... es proposa dimitir com a primera ministra tan bon punt haurà estat elegit un nou líder del Partit Conservador...". Amb aquesta prosa formal i breu, la nota de premsa de 10 Downing Street anunciava allò que pocs dies abans semblava impensable: més que la dimissió d'un cap de govern, el final d'un regnat. Més que la pèrdua d'una batalla política, una abdicació. El dia 22 de novembre del 1990, Margaret Thatcher ha entrat en la història. Amb tots els honors. Inclòs el d'una retirada digna en el moment crucial: la capacitat de deixar el pas a un altre, quan el seu propi camí havia esdevingut intransitable. Margaret Thatcher, però, ha pogut retirar-se perquè ja havia assolit plenament els seus objectius, i el seu final té molt més de triomf que no de fracàs, si es mira amb una certa perspectiva històrica.

Com a persona, com a figura política, la senyora Thatcher se'n va després d'haver aconseguit allò que està a l'abast de molt pocs: arribar a ser un dels tres o quatre líders d'estatura mundial, dels que cal tenir sempre presents i que es fan escoltar quan parlen. Una digna continuadora del seu admirat Winston Churchill, i una d'aquelles figures que donen pes, confiança i prestigi al seu país. De cara endins, els quinze anys passats des que va arribar a la direcció del Partit Conservador, els onze com a primera ministra, han representat per a la política, l'economia i la vida social britàniques unes transformacions tan radicals com no n'havia conegut en moltes dècades. La revolució conservadora ha estat una revolució de debò, un canvi de direcció i de signe, i ha tingut un nom propi: el thatcherisme. El país on l'estat-providència era responsable del benestar dels ciutadans del bressol a la tomba, on els ideals redistributius i de justícia social dels laboristes eren indiscutits, on la nacionalització dels serveis i de les grans indústries era considerada natural i on fer-ser ric era gairebé un pecat, aquest país ha deixat d'existir. Amb alguns

efectes positius —com la renovació de l'aparell productiu— i amb molts efectes negatius. Però la revolució conservadora està feta i no serà fàcil tornar endarrere: el futur no serà un retorn al domini dels ideals laboristes, sinó una forma o una altra de postthatcherisme. Fins i tot si Neil Kinnock, el líder laborista més moderat dels últims temps, guanya les pròximes eleccions, no podrà mai practicar la política dels anteriors governs del seu partit. Un futur govern laborista, i potser també un futur govern conservador, corregirà certament els excessos del thatcherisme —els mateixos excessos dogmàtics que han contribuït a la dimissió de Margaret Thatcher—, però la substància de la revolució, el canvi de signe, els canvis en els valors i les actituds col·lectives que el thatcherisme ha produït o reforçat, seran molt difícils d'esborrar. Margaret Thatcher, des d'allà on siga, governarà encara molt de temps.

Probablement no és cap coincidència casual que el final del regnat Thatcher s'haja produït els mateixos dies que canviaran, en la realitat i en els documents solemnes, les coordenades que han regit la política europea durant prop de quaranta anys. El final de l'enfrontament dels blocs (i la pràctica desaparició d'un dels blocs com a tal), l'Europa sense guerra freda i sense "amença comunista", la necessitat d'un nou impuls a la unitat econòmica i política de la CEE, han alterat de sobte el món en què es movia el pensament i l'acció de la primera ministra britànica. Una Gran Bretanya menys insular, menys orgullosa en el seu aïllament, i més lligada a una dependència creixent del projecte europeu comú, no era fàcil d'assumir per la senyora Thatcher.

El seu final, doncs, ha estat precipitat, també, per un canvi de direcció històrica a escala continental. Els nacionalismes violents de l'Europa oriental i balcànica seran —si no es resolen de manera pacífica amb respecte mutu— un problema per al futur immediat. El nacionalisme d'estat de Margaret Thatcher era ja un obstacle per al present.